

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

Αθήνα, 23-26 Απριλίου 2015
Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

Πέμπτη 23 Απριλίου 2015

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ – ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Προεδρεύουν: Νικόλαος Γκιολές και Πλάτων Πετρίδης

17.00 Έναρξη του Συμποσίου / Χαιρετισμοί

17.15 Γιώργος Δεληγιαννάκης: «Αὔξη [Σαρία], οἰκοδομουμένη ὡς πόλις». Ο παλαιοχριστιανικός οικισμός Παλάτια της νήσου Σαρίας: Νέα συμπεράσματα.

17.30 Χριστίνα Τσιγωνάκη – Νίκος Γιγουρτάκης: Πρωτοβυζαντινές οχυρώσεις της Κρήτης.

17.45 Άννα Γ. Νίκα: Συμβατικές απεικονίσεις «περί της τάξεως του χρόνου» σε ψηφιδωτό δάπεδο από την πρωτοχριστιανική Αστυπάλεια. Η σημειωτική των συμβόλων.

18.00 Θωμάς Λ. Συνοδινός: Παλαιοχριστιανικές λατρευτικές τράπεζες από την Αμοργό.

18.15 Σωτήρης Βογιατζής - Πέτρος Καψούδας: Το τζαμί του Αλλαεντίν Κεϊκουμπάντ στο Ικόνιο και η συλλογή παλαιοχριστιανικών σπολίων του.

18.30 Συζήτηση

19.00 Διάλειμμα

19.30 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ:

Παναγιώτης Σταμ. Κατσαφάδος: Βυζαντινή Μάνη. Εκ νέου ανάγνωση αφιερωματικών επιγραφών. Δωρητές και Αγιογράφοι. Στοιχεία για την κοινωνία της Μέσα Μάνης, τέλος του 13^{ου} - αρχές 14^{ου} αι.

**ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:
ΚΕΡΑΜΙΚΗ –ΥΑΛΟΥΡΓΙΑ– ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΙΑ**

Προεδρεύουν: Μάνια Μιχαλίδου και Γιάννης Βαραλής

19.45 Χαρίκλεια Διαμαντή: Απεικονίσεις αυτοκρατόρων και επιγραφές αξιωματούχων σε ενσφράγιστους πρωτοβυζαντινούς αμφορείς.

20.00 Αναστάσιος Χ. Αντωνάρας: Περί τιμίων λίθων και υελίων .

Παλαιοχριστιανικοί υαλόλιθοι μεγάλου μεγέθους από τη βόρειο Ελλάδα.

20.15 Σουζάνα Μεταξά: Κοσμήματα και εξαρτήματα ένδυσης από το πρωτοβυζαντινό βόρειο νεκροταφείο του Άργους.

20.30 Συζήτηση

21.00 Λήξη της απογευματινής Συνεδρίασης

Παρασκευή, 24 Απριλίου 2015

Πρωινή Συνεδρίαση

**ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ:
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΓΛΥΠΤΙΚΗ – ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ – ΚΕΡΑΜΙΚΗ**

Προεδρεύουν: Βασιλική Πέννα και Κωνσταντίνος Τσουρής

9.15 Δημήτριος Αθανασούλης: Από την Τεγέα στο Νίκλι. Νέα στοιχεία για την πελοποννησιακή πρωτοβυζαντινή πόλη και το μεσαιωνικό κάστρο.

9.30 Χαράλαμπος Μπούρας: Ψευδο-ορθομαρμαρώσεις στο καθολικό του Οσίου Λουκά.

9.45 Βαρβάρα Ν. Παπαδοπούλου: Άρτα. Ένας άγνωστος μεσοβυζαντινός ναός στην περιοχή Τοπ Αλτί.

10.00 Διομήδης Μυριανθεύς - Χριστόδουλος Χατζηχριστοδούλου: Ο ναός του Αγίου Αυξεντίου στην Κώμη Κεπήρ της Κύπρου: Νέα στοιχεία για την αρχιτεκτονική και τα κειμήλιά του.

10.15 Κατερίνα Μανούσου-Ντέλλα: Η βυζαντινή οχύρωση της πόλης της Ρόδου.

10.30 Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος: Ανάγλυφη εικόνα από το κωδωνοστάσιο της Αγίας Σοφίας του Μυστρά.

1045 Συζήτηση

11.15 Διάλειμμα

Προεδρεύουν: Αγγελική Κατσιώτη και Αναστασία Δρανδάκη

11.45 Άννα Λαμπροπούλου - Μαρία Γερολυμάτου: Ό όσιος Θωμάς ό έν Μαλεῶ: προσεγγίσεις στόν Βίο καί στήν λατρεία του.

12.00 Ευθυμία Ντάφου - Αθανάσιος Σέμογλου: Η «Παναγία των Χαλκέων». Επιστημάνσεις και ερωτήματα.

12.15 Χαράλαμπος Μαχαίρας: Η σιναϊτική εικόνα της Ουρανοδρόμου Κλίμακος και ο Α(γίος) Αντώνιος Αρχιεπίσκοπος.

12.30 Αναστασία Βασιλείου: Πήλινα αυτοθερμαινόμενα σκεύη από τη μεσοβυζαντινή Αργολίδα.

12.45 Συζήτηση

13.15 Λήξη της πρωινής συνεδρίασης

Απογευματινή Συνεδρίαση

ΥΣΤΕΡΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ – ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ

Προεδρεύουν: Αθανάσιος Σέμογλου και Βασιλική Φωσκόλου

17.00 Γιάννης Α. Καρατζόγλου: Αγ. Γιάννης Παλιουρίου Καρδίτσας: Συνολική θεώρηση με νέα στοιχεία.

- 17.15 Αστέριος Στεφάνου:** Παρατηρήσεις στην αλληλουχία των οικοδομικών φάσεων του οχυρού συγκροτήματος του παλαιού Αρσανά της Ι. Μ. Αγ. Παύλου του Αγίου Όρους.
- 17.30 Έλλη Τζαβέλλα:** Τα Βασιλικά Σικυώνας στον ύστερο μεσαίωνα: μαρτυρίες της κεραμικής για τη θέση του οικισμού και για εμπορικές επαφές.
- 17.45 Θανάσης Μαΐλης:** Τέμπλα και tramezzi στις εκκλησίες της Κρήτης της ύστερης μεσαιωνικής περιόδου.
- 18.00 Πασχάλης Ανδρούδης:** Γύρω από ένα άγνωστο ζεύγος «στηριγμάτων εικόνων» της παλαιολόγειας περιόδου στο καθολικό της μονής Χελανδαρίου Αγίου Όρους.
- 18.15 Συζήτηση**
- 18.45 Διάλειμμα**

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ

Προεδρεύουν: Μαρία Βασιλάκη και Αναστασία Λαζαρίδου

- 19.15 Ανδρομάχη Κατσελάκη:** Μεταβυζαντινές τοιχογραφίες στην Εύβοια: Η Παναγία Περίβλεπτος στα Πολιτικά.
- 19.30 Μαρίζα Τσιάπαλη:** Η επίδραση του «καστοριανού εργαστηρίου» σε μνημεία της περιοχής Γρεβενών και Κοζάνης.
- 19.45 Αγγελική Στρατή:** Η ζωγραφική του Δαβίδ του Σελενιτσιώτη στο ναό του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στην Καστοριά.
- 20.00 Ειρήνη Μαγκανιώτη:** Ο τοιχογραφικός διάκοσμος του παρεκκλησίου του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου της Ιεράς Μονής Αγίων Πάντων στο Βελημάχι Τριταίας Αχαΐας.
- 20.15 Μιλτιάδης Δ. Πολυβίου:** Ο ανεικονικός διάκοσμος δύο αγιορειτικών μεταβυζαντινών τρούλων.
- 20.30 Ιωάννης Τσιουρής:** Άγνωστη φορητή εικόνα αρχαγγέλου Μιχαήλ στην Κέρκυρα.
- 20.45 Συζήτηση**
- 21.15 Λήξη της απογευματινής Συνεδρίασης**

Σάββατο, 25 Απριλίου 2015

ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

***Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΚΑΙ Η ΑΜΕΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ:
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ.***

Πρωινή Συνεδρίαση

Προεδρεύουν: Νανώ Χατζηδάκη και Ιωάννα Μπίθα

9.00 Ευάγγελος Χρυσός: Το Βυζάντιο. Η αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης.

9.30 Δημήτριος Χατζηλαζάρου: Η διαμόρφωση του μνημειακού κέντρου της Κωνσταντινούπολης ως δυναμικού πεδίου σύνθεσης ελληνορωμαϊκών αστικών παραδόσεων.

10.00.Βασίλειος Μαρίνης: Αρχιτεκτονική και λειτουργία στους ναούς της Κωνσταντινούπολης: οι νέες κατευθύνσεις της έρευνας.

10.30.Νίκος Μελβάνι: Τα Μοναστήρια της Κωνσταντινούπολης κατά την παλαιολόγια περίοδο: ιστορία, τέχνη, τοπογραφία.

11.00.Συζήτηση

11.30 Διάλειμμα

Προεδρεύουν: Σταύρος Μαμαλούκος και Ευγενία Γερούση

12.00 Σταύρος Γουλούλης: Πορφυρός κίονας Κωνσταντίνου (330), Ροτόντα και Forum Αυγούστου (έτος 2 π.χ.).

12.15 Ανέστης Βασιλακέρης: Κάποιες παρατηρήσεις στο γνωστό ως Μαρτύριο των Αγίων Παπύλου και Κάρπου στην Πόλη.

12.30 Αναστασία Πρωτοψάλτη: Το κτηριακό συγκρότημα της Αγίας Σοφίας. Η διαδρομή του αυτοκράτορα μέσα από το κείμενο του *Περὶ βασιλείου τάξεως*.

- 12.45 Ελένη Δημητριάδου:** Τέχνη και αυτοκρατορικές πομπές στην Κωνσταντινούπολη κατά τη μέση βυζαντινή εποχή. Η περίπτωση του ψηφιδωτού του Μεγάλου Κωνσταντίνου και του Ιουστινιανού στην Αγία Σοφία.
- 13.00 Αναστάσιος Τάντσης:** Χορηγίες της αριστοκρατίας και η ναοδομία στην Κωνσταντινούπολη κατά τον 11^ο και το 12^ο αιώνα.
- 13.15 Ivana Jevtic:** Constantinople after 1261: Contextualizing the Restoration of the City Under Michael VIII Palaiologos.
- 13.30 Αλεξία – Φωτεινή Σταμούλη:** Η εγκωμιαστική περιγραφή του ναού της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη από τον Νικηφόρο Κάλλιστο Ξανθόπουλο.
- 13.45 Ιωάννα Μπίθα:** Μια γνωστή άγνωστη αμφίγραπτη εικόνα με την Παναγία Οδηγήτρια και τον Άγιο Θεόδωρο τον Τήρωνα από τη συλλογή του Οικουμενικού Πατριαρχείου.
- 14.00 Συζήτηση**
- 14.30 Λήξη της πρωινής συνεδρίασης**

Απογευματινή Συνεδρίαση

Προεδρεύουν: Δημήτριος Αθανασούλης και Αναστασία Τούρτα

- 17.00 Anna Muthesius:** Being' in Constantinople as witnessed through the testimony of precious textiles (4th-15th centuries).
- 17.30 Anne McCabe:** The Corpus of Dated and Datable Inscriptions from Constantinople and its Hinterland.
- 18.00 Alessandra Ricci:** Rediscovering Byzantium in contemporary Istanbul: assessing recent urban archaeology projects.
- 18.30 Φλώρα Καραγιάννη - Αικατερίνη Δελλαπόρτα:** Θαλάσσιες πύλες, λιμάνια και σκάλες της βυζαντινής Κωνσταντινούπολης μέσα από χάρτες και χαρακτηριστικά.
- 18.45 Συζήτηση**
- 19.15 Διάλειμμα**

Προεδρεύουν: Χαράλαμπος Μπούρας και Αικατερίνη Δελλαπόρτα

- 19.45 Albrecht Berger:** Ιστορική τοπογραφία βάσει γραπτών πηγών: Η περίπτωση της Κωνσταντινούπολης.
- 20.15 Cemal Pulak:** Excavations at Yenikari, Istanbul-Turkey: The Shipwrecks of *Portus Theodosiacus*, the Byzantine Port of Constantinople (7th - 10th Centuries A.D.).
- 20.45 Συζήτηση**
- 21.15 Παρουσίαση του ΛΣΤ' τόμου του Δελτίου της ΧΑΕ**
- 21.25 Απονομή βραβείου στη μνήμη Μαρίας Θεοχάρη.**
- 21.30 Δεξίωση**

Κυριακή, 26 Απριλίου 2015

Πρωινή Συνεδρίαση

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΚΑΙ Η ΑΜΕΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ: ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ. (συνέχεια)

Προεδρεύουν: Μαρία Καζανάκη και Όλγα Γκράτζιου

- 10.00 Νικόλαος Μ. Μπινόβας:** Νέα στοιχεία από τον βίο και την παραγωγή του ζωγράφου Παντολέοντα στην Κωνσταντινούπολη (π. 985-αρχές 11ου αιώνα).
- 10.15 Jasmina S. Ćirić – Rémi Terryn:** Sea wall of the Philantropos monastery in Constantinople: Brickwork decoration and its meaning in Palaeologan art.
- 10.30 Asnu-Bilban Yalçin:** Newly discovered sculpture from Istanbul: The contribution of recent excavations to the study of the development of Byzantine sculpture.
- 11.00 Zeki Boleken:** The case of unknown Byzantine sculpture reused in Ottoman buildings in Istanbul: a different approach to the use of spolia in a new culture.
- 11.15 Σταύρος Μαμαλούκος:** Η μεσοβυζαντινή και υστεροβυζαντινή αρχιτεκτονική στην άμεση περιφέρεια της Κωνσταντινούπολης.
- 11.45 Συζήτηση**

12.15 Διάλειμμα**12.45 Ετήσια Γενική Συνέλευση των μελών**

της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Εκθέσεις πεπραγμένων 2014: α) του Διοικητικού Συμβουλίου και

β) της Εξελεγκτικής Επιτροπής Οικονομικής διαχείρισης

Αρχαιρεσίες: Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου για το διάστημα
2015-2018

Κυριακή 26 Απριλίου 2015

Απογευματινή Συνεδρίαση***Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ***

Προεδρεύουν: Μαρία Κωνσταντουδάκη και Μιλτιάδης Πολυβίου

17.00 Έλενα Παπασταύρου: Χρυσοκέντητα άμφια και η μεταβυζαντινή ζωγραφική στην Κωνσταντινούπολη.

17.15 Γιαννούλα Χαρ. Σανδραβέλη: «Εν Κωνσταντινουπόλει»: Τυπογραφεία, έργα και χαρακτες από τη συλλογή του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ

17.30 Κλήμης Ασλανίδης: Άγιος Ονούφριος και Αγία Άννα η Καθολική στην Όλυμπο Καρπάθου.

17.45 Αφροδίτη Α. Πασαλή : Ο σταυρεπίστεγος ναός της Αγίας Παρασκευής στη Βροσίνα Ιωαννίνων.

18.00 Γεώργιος Κων. Γιαννίτσαρης: Ο ιερός ναός της Παναγίας Στάνας Αγράφων.

18.15 Ελένη Γεωργούλη: Ζητήματα πολεοδομίας και αρχιτεκτονικής της οθωμανικής Κορίνθου – Νεότερα στοιχεία.

18.30 Συζήτηση

19.00 Διάλειμμα

ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ , ΓΛΥΠΤΙΚΗ, ΚΕΡΑΜΙΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ

Προεδρεύουν: Βικτωρία Κέπετζη και Γεώργιος Πάλλης

19.30 Νάσα Παταπίου: Αρχειακές μαρτυρίες για τη μονή της Παναγίας του Ανδρίου και το ναό του Αγίου Λαζάρου Λάρνακος (16^{ος} αι.).

19.45 Αναστασία Καπανδρίτη: Όψεις της επτανησιακής λιθογλυπτικής (17^{ος} αι. – 19^{ος} αι.): Ο κερκυραϊκός τύπος τέμπλου.

20.00 Νικόλαος Βασιλάκης: Κεραμική μεταβυζαντινών χρόνων από την Πάτρα.

20.15 Συζήτηση

20.45 Λήξη του 35^{ου} Συμποσίου Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης 2015.